

Gőt s Göl!

Kazinczy és kincseink

A SATORALJAÚJHELYI REFORMÁTUS TEMPLOM

„Újhely a magyarországi protestáns ecclesiák történetében és számában fő helyt áll. A megújított tudomány itt vert legelőbb gyökeret, innen sugárza ki ennek világa az országnak minden egyéb tájaira. A Luther és Melancthon tanítványa Dévai Bíró Mátyás itt gyűjte legelőbb ecclesiát, megkedveltetvén Drágfi Gáspárral azt a tudományt, melyet ő Wittenbergből hozott haza, s a maga felekezetére hajtván a szép Hegyalját szinte Tokajig...” - hangzott el 1814. február 6-án a sátoraljaújhelyi református templomban Kazinczy Ferenc által elmondott beköszönő beszédben, amikor elfogadta a sátoraljaújhelyi református gyülekezet által felkínált főgondnoki tisztséget. Szavait igazolja az, hogy a történeti adatok és a szakirodalom szerint is a Luther Márton által elindított hitújítási elveket először Erdélybe hozták be Németalföldről a szász kereskedők és ott kezdett elterjedni a mozgalom, de hazánkban legelőször Sátoraljaúj-

helyen hirdették meg az új tanokat. Az egyháznak még Perényi Péter által alapított iskolája volt, ahol a szatmári békéig gimnáziumi, tógátus diákság is tanult. Az első református prédikátor és több későbbi Wittenbergből tért haza és ők tanítottak. Ezért emlegették egy időben Újhelyt „magyar Wittenbergá”-ként. A protestánsokat a pataki várbirok és az újhelyi uradalom urai, a Pálócziak, a Perényiek, a Dobók, a Lorántfyak és a Rákócziak támogatták. Kazinczy, az egykori Zemplén vármegyei levéltárban ma is fellelhető egyik jegyzetében írt minderről. Így: „Batizi András Újhelyi Plebanus megkedvelteté némellyekkel 1522. a’ Luther’ tanításait, ’s oda hagyá Plebaniáját, ’s ezekkel valamely magányos házban tartá az isteni tiszteletet, a’ mi más helyt az egész hazában nem történt, úgy hogy a’ Reformatio Magyarországon legelsőben itt vere, és

Toronyán, gyökeret.”

Persze „eleinte titokban s rejtett helyen gyülekezének a reformatio hívei, az éjji órákban egy pincét kerestek fel, (...) mely közvetlenül S.-A.-Újhely városa nyugati részén két hegy közt fekvő regényes, sziklás völgyben, az úgynevezet ’Sólyomkán fekszik.” – írta a Vasárnapi Újságban Matolay Viktor jogtudós, író, szónok, - Matolay Etele zempléni alispán bátyja - az újhelyi reformátusok régi imaházáról szóló leírásában. (Más verzió szerint a Matolay Viktor által megemléltetett pince huszita-imaház volt.) A reformáció egyre nagyobb ténynyeréséről így ír levéltári jegyzetében Kazinczy: „Magszaporodván azoknak száma, a’ kik az új tudományt megkedvelék, Perényi Gábor 1560. a’ templomot, mint Újhelynek földes Ura, a’ Reformátusoknak általadá.” Ilyen módon került a város közepén álló, addig a katolikus vallásúak által használt plébániatemplom a reformátusokhoz, ami aztán a történelmi viharok miatt, többször is gazdát cserélt reformátusok, evangélikusok, katolikusok között, míg végül 1711 őszétől „visszaszállt” a katoliku-

sokra. Pontosabban a Rákóczi-szabadságharc bukása után, az ellenreformáció idején Újhelyben nem csak az egykori katolikus templomot, a paplakokat, hanem a református iskolát, az ispotályt és a református egyház szinte minden vagyonát elvették.

A bécsi udvar által a katolicizmus megerősítését célzó radikális vallási korlátozások és nem egyszer erőszakos fellépések miatt, a protestáns hívek lényegében titokban tartották meg összejöveteleiket. Az újhelyiek egy magántelken, – így a bécsi udvar kénytelen volt tevékenységüket eltűrni - deszkából ütöttek össze maguknak imaházat a Papsoron, majd amikor az leégett, kőből emeltek ugyanitt gyülekezeti helyet.

„E ház volt az első protestáns imaház hazánkban, helyeztetik S.-A.-Újhelyben a Papsor utcán, helyesebben Papsoron, igen közel a R. Catholikus egyházhoz, s jó ideig használtott e cétra.” – írta Matolay Viktor.

„Az a nemesi kúria, ott a Papsoron, hol az imaház, a s.-a.-újhelyi protestánsoknak ez a Mentsvára, állott, a Persi-kúria volt, t.i. Persi Jánosné Farkas Klára asszonynak a tulajdona.” – olvasható Dongó Gyárfás Géza tollából az „Adalékok Zemplén Vármegye történetéhez” című kiadványban.

„Itt épített az Ekklezsia egy Parochiális Házat, s annak végében, ugyan azzal egy fedél alatt, egy jó tágas épület, mely Templom gyanánt szolgálván, abban gyakoroltatt az Isteni tisztelet. A Templom Tornácából felnyúló, kis faharanglábon függő egy éles hangú tsengettyűvel gyűjtetvén egyben a Nép az Isteni tiszteletre.” - jegyezte le Liszky Sámuel.

Ezt az imaházat, mely a Persi-kúrián volt, 1862-ben bontották le, a fatemplom pedig az 1768-as, nagy városi tűzvészek egyikében pusztult el.

Az őket sújtó nehézségek ellenére, 1770-ben az újhelyi reformátusok azt kérték Mária Teréziától, hogy engedélyezze számukra egy kő imaház építését a református temetőben, de a kérés hiábavaló volt.

1775-től Gyulay István gondnok, majd utódai a vármegye pártfogásával és az egyházkerületi főgondnok és püspök sürgetésével az udvari kancelláriához folyamodtak új templom építéséért. 1780-ban ugyanezt teszi Bécsbe utazva Kazinczy András.

Végül a trónon a királynő örökébe lépő fia, II. József által 1781-ben kiadott türelmi rendelet, - mely szabad vallásgyakorlást és

A SÁTORALJAÚJHELYI REFORMÁTUS TEMPLOM

hivatalviselést biztosított egyes felekezetek számára - szabad utat nyitott a templomépítésnek, de a törvény szerint reformátusok a Fő utcára nem építhettek.

A Helytartótanács 1783. október 3-án engedélyezte az építkezés megkezdését.

„...Egyházunk tagjai már jó előre gondoskodtak a templom számára alkalmas helyről... A kincstár eleinte a zsólyomkai oldalon akart helyet kijelölni, de az egyház képviselői nem fogadták el, mivel délről vízmosásos, északról pedig a lefolyó patak által korlátolt volt. Kiszemeltek egy igen jófekvésű telket, mely 2229 n.öl és majdnem egy egész utcára terjed, melyre templomot, iskolát, paplakot terveztek építeni. 1784. május 10-én kezdték az építkezést.”

- írta egyháztörténeti könyvében Fejes István, újhelyi református püspök.

„...később a tágas és jó ízléssel épült s palakóval fedett egyház emelkedett ki egy kerített helyiségben, melynek tornya s fedele képünk háttérén látszik, s mely ismét azon kort jellemzi, midőn a közhatalom csak a házhelyek belsején, s nem az utcákra vagy azok közéjére engedte protestáns templomokat építtetni.” – írta Matolay Viktor.

A templom alapkövének lerakása a következőképpen zajlott le Fejes István leírásában: „...Benkő József az ó-templomban elvégezvén a reggeli isteni tiszteletet, a nép által elkísértetett az újonnan építendő templom helyére és ottan a pataki iskolából átjött, fél kórusból álló diákok először magukra, azután a közönséggel együtt énekelve, Benkő József felállott a templom alapjába készített kövek közül egyre, és azon a néppel együtt elmondott egy válogatott szókkal, s buzgó foházkodásokkal teljes könyörgést, melyben Isten segedelméért esedezett. Ezen könyörgés rövid énekléssel berekesztetvén, az egyház előjárói közül ketten felvet-

ték az evégre készített, kis ládaformára faragott követ (amelyre az évszám felrajzoltatott, bizonyos felírás és néhány folyó kisebb ezüst és rézpénz belé rekesztetett) tulajdon kezeikkel az északi oldalnak napkeletre néző szegletébe letették.”

A templom tervezésére és az építés levezetésére Talpnik (vagy Tampik) Mátyás építőmesterrel állapodott meg az egyház. A templomépítő lelkipásztor Katona Zsigmond volt, mellette Gyulai István gondnok (később főgondnok) irányította a munkálatokat.

A kőműves munkára 2060 Ft-ban egyeztek meg, kikötötték, hogy a toronyalap öt láb mélységű, a templomalap négy láb, a torony szélessége 3 és fél öl, a templom belseje 13 öl hosszú és 6 öl széles legyen, a toronyfal magassága 12, a templomfale nyolc öl.

A templomépítés tetemes költségeihez az egyházközség helyi tagjai vagy kétkézi munkával vagy önkéntes pénzadományokkal járultak hozzá, de Zemplén Vármegye több településéről is érkeztek adományok a költségek fedezésére.

Végül 1789-re, késő barokk stílusban felépült a keleti homlokzatából félig kilépő és a környező, alacsony épületek közül messzire kiemelkedő, 26 méter magas tornyával együtt az új református templom.

1789. október 18-án szentelték fel és ekkor vehették használatba a gyülekezeti tagjai.

Sokak alázatos munkájának eredményeként szebb és díszesebb templomot emeltek, mint amelyet elvettek, illetve 1768-ban a tűzvész elpusztított.

A templom belső felszerelésére, székekre, harangokra a toronyba, ugyanekkor kezdett új gyűjtést Osváth György gondnok, ami sikeres is lett. Majd felépült az új paplak és az új iskola is.

1811-ben a következő feljegyzés készült a működő templomról:

„Felépítették az új templom, és abban gyakorolja az ekklezsia az isteni tiszteletet... Vagyon egy temploma, mely a Ronyva hidjától feljövő és azután a Piacz utcában ereszkedő s abból ismét a városnak napnyugati oldalára felereszkedő utca mentiben az úgynevezett Homoki-Funduson,... foglal magában 2229 négyszeg öleket, 4 lábat és 6 hüvelyket. A leírt funduson kótoronnyal, 18 öl, 3 láb hosszú, 8 öl és 1 láb széles. Épült királyi kegyelmes engedelem mellett, felszenteltetett 1789. esztendőben, október 18. napján, amikor a régi könyörgő házból az isteni tisztelet ide hozatott által...”

1814-re a templom zsindeletete-

je és a kissé rosszul megépített torony is erősen felújításra szorult. A viták miatt széthúzó, javiban gyengélkedő közösségben Kazinczy Ferenc, mint új, céltudatos, jó szervezőkészséggel, tekintéllyel bíró főgondnok rakott és tartott rendet, ő volt az is, akinek munkálkodása eredményeként lelkiekben és anyagilag is megerősödött a közösség, színvonalas oktatás indult el a református iskolában, és aki elérte: palatető került 1815-ben a templomra és a torony is meg lett erősítve.

1817. augusztus 31-én így írt Kazinczy: „...az Újhelyi Református Templom tornyának gombja feltétezt, s abban áll az én nevem is, mint az Ecclesia Fő Curátoráé. Soha nem

hittem, hogy nevem olyan magasan lebegjen majd a föld felett...

Prédikátorunk szép prédikációt tartta, sokan megjelentek, még nem reformátusok is. A templom és a torony pala közel van befedve, nem lehet attól tartani, hogy leégyen.

1827-ben új mennyezetfestést kap a templom. Kőkerítéssel veszik körbe, akárcsak sa paplakot és az iskolát.

1834 októberében nagy földrengés volt a városban és más épületek mellett a református templom falai is megrepedtek. A javítási munkák mellett a cinterem és a nyugati karzat építését is elvégezték 1835-ben.

1861-ben a város legnépesebb és legtekintélyesebb céhe a csizmadiaké. Ennek református hívei az úrasztalát vasráccsal kerítették körül és 120 Ft értékű bársony szőnyeget vettek az asztalra.

1866-ban a templomtornyot az addigi pala helyett bádoggal fedték be.

1887-től a gyülekezet a templom felszentelésének 100.évfordulójára készült. A legnagyobb cél a templom teljes körű felújítása, a ma látható formájára történő át-

alakítása volt, erre létre is hoztak egy templomépítő bizottságot, melynek elnöke Dókus Gyula alispán lett, az építőmester pedig Fridrich Antal.

1889.február 8-án pályázatot hirdettek a munkák terv szerinti elvégzésére, amik hamarosan el is kezdődtek. Megjavították a templom és a torony fedelét, a padlást és a mennyezetet. Megtörtént a külső és belső felújítás, vakolás, meszelés. Emellett szélfogó ajtókat csináltattak, új ablakokat készíttettek, a padokat pedig ledeszkázták. A költségek közel 8500 forintot tettek ki.

A megújított templomot 1889. szeptember 22-én adták át ünnepélyesen.

Így írt erről a Zemplén című lap 1889.szeptember 29-iki számában: „(Az ev. ref. egyház) a 100-ik évforduló alkalmára belül és kívül tetőtől talpig megújított templomát S. a.-Ujhelyben ma egy hete nyitotta meg újra és adta át rendeltetésének. Szemrevaló és szép munkát végeztek azok, a kik a templomot és tornyot újonnan kicsinosították, — de szép és istennek tetsző dolgot teljesítettek a hívek is, mikor, szinte erejüket felül-

műló áldozatkészséggel, a 7000 fto meghaladó renováltatási költségeket az Ur oltárára összerakták. Derék munkát vitt végre Fejes István lelkész is avval, hogy a s. a.-újhelyi ev. ref. hitfelekezet templomának 100 éves történetét megírta. (...). “

A templom felavatásának alkalma papszenteléssel volt egybekötve. Legközelebb 1924-ben újítják fel a templomot.

„1889. óta ápolás nélkül nyújtott a templom hajlékot a híveknek, míg nem a f. évi február hó 3-iki presbitéri gyűlésen Ladányi Miklós javaslatot nem tett a templom renoválására.

A javaslatot az egyháztanács magáévá tette s Kérészy Gyula ny. városi főmérnök szakvéleménye alapján Deák János vállalkozónak adták ki a munkálatokat, aki március hó 27-en kezdette meg az alapos javításra szorult templom helyreállítási munkálatait, melyek 250 millió koronába kerültek. – írta a Zemplén című újság 1924-ben.

Az ünnepélyes felavatásra, melyen dr. Révész Kálmán püspök is részt vett, 1924.augusztus 31-én került sor, amikor Református Napot tartottak a városban. Minderől a Zemplén című lap így számolt be egyebek mellett:

„A sátoraljaujhelyi ref. hívek s a Tiszáninneni ref. Egyházkerület feledhetetlen szép öröm napjává magasztosult a vasárnap, mikor a teljesen átrenovált református templomot adták át rendeltetésének, avatták föl a hit erős váravá, Krisztus békéjének, a lelki alkotásnak és a nemzeti megerősödésnek hajlékává.

Az avatás nemcsak a közvetlenül érdekelt ref. egyháztagoknak, hanem az újhelyi társadalomnak is őszinte melegségű ünnepe volt s közös örömmé vált az a tény, hogy Ujhely számban második keresztény felekezetének temploma külsőségeiben is méltó és díszes helyévé vált a hitbeli megerősödésnek és a vallásos érületnek. (...)

Az avatás

Vasárnap déletűt tíz órára az új kőn-

tősbe öltözött templom harangja messzi vidékeket járt be.

Elszakított testvéreink közül is sokan meghallották hívó szavát és kömnyeiken is át sugárzó örömmel növelték az istentiszteletre egybegyűltek impozáns sereget.

Az üres, fehér féloszlopokkal és arany ékítményekkel díszített enyhe-azúrkék falak puritán egyszerűségük tiszta ünnepélyességével stílusosan érzékeltetik a református istentisztelest lényegét. A csillogó fehér orgona, őszi rózsza füzéres szőszék, az Ur virágpáztion álló felterített asztala új magyar motívumokkal pompázó selyem himes takarójával a ma református temploma, melyben még nincs feledve elment prédikátorok és hívek emléke, de üdítően él az előrehaladás termékenyítő szelleme.”

Ezután hamarosan vészterhes, egyházat, embert próbáló idők jöttek. A második világháborús évek, a sok pusztítás, aztán a kommunista Rákosi-rendszer üldöztetése, egészen a puha diktatúráig. De a nehéz időkben is sikerült például 1956-ban elkészíteni az új templomkerítést, 1958-ban kifesteni a templombelsőt és három új csillárt felhelyezni, 1960-ban pedig a templom csatornáit felszerelni.

KAZINCZY FERENC (1759-1831) a nagyhírű nyelvújító, irodalom-szervező, költő, író, fontos szerepet játszott Zemplén vármegye és Sátoraljaujhely közéletében, 1815 és 1830 között vezette a vármegye levéltárát, részt vett és többször felszólalt a megyegyűléseken, mint a vármegye táblabírója különféle megbízásokat kapott.

Bár nem volt egy hitbuzgó protestáns, nem is a városban lakott és még magas hivatalt sem viselt, mégis a helyi hívek benne bíztak, hátha főgondnokként rendbe tudja tenni az egyházközség ügyes-bajos gondjait, belső vitáit lecsendesíti, visszaállítja régi renoméját.

1814-től tekintélyével, kitűnő szervező, irányító munkájával új lendületet adott a hitéletnek, az iskolai-nevelői munkának, sokat tett a templom felújításáért, szépítéséért.

1816 elején, gyakori betegeskedései miatt le akart mondani tisztségéről, de az előljáróság, a gyülekezet marasztalta. Végül 1817 végén betegségeire, más megbízásaira hivatkozva újra lemondott és ezt már a gyülekezet, fájó szívvel, de elfogadta.

Ezután aktív tagja maradt a közösségnek, fiával járt a templomba és több keresztszülőséget is vállalt.

1831.augusztus 23-án halt meg a kolerajárvány áldozataként.

Főgondnokságának és nevének állított emléket 2009-ben a Presbitérium azzal a szép, aranybetűs, fehér márványtáblával, amely a templom szószéki oldalán található.

A SÁTORALJAÚJHELYI REFORMÁTUS TEMPLOM

1963. augusztus 1-jén nagy csapás érte a gyülekezetet.

Ezen a napon hatalmas vihar tombolt a városban és a templomot sem kímélte: a tetőpárkányzat 15 méteren leszakadt, a gerendák eltörték, a mennyezet beomlott, hatalmas beton- és kődarabok zuhantak a templomkertbe.

A gyülekezett hatalmas összefogásról tett tanúbizonyságot a helyreállítás érdekében. Sokan kétkézi munkával vagy adományokkal, vagy mindkettővel segítettek.

Az elvégzendő munkák összes költsége 550 ezer forintot tett ki, ehhez a gyülekezet tagjai 200 ezer forint adománnyal járultak hozzá, a többit a biztosítási díj-

ből és a mindenfelől érkező adományokból tudták fedezni.

A felújított és zsúfolásig megtelt templom újraszentelésére, egy szép ünnepség keretében 1965. április 11-én került sor.

1981-ben újrabádogozták a tornyot, 1995-ben új hangosító rendszert kapott a templom, közben új csatornát is, és egyebek mellett jelentős összeget költött az egyház a templomtető és a harangok javítására is, 1999-ben pedig elkészült a templomfűtés. Legutóbb 2002. és 2003. között végezték el a templom teljes külső és belső felújítását. Ekkor kapta meg új belső festését is: a korábbi világoskék-sárga-fehér színeket, harmonizáló sárga-fehér kombináció váltotta fel.

A TEMPLOM ORGONÁJA - Kazinczy Ferenc 1814. február 6-án, az újhelyi református templomban elmondott főgondnoki székfoglaló beszédében egyebek mellett ezt is elmondta: „Az elmúlt idők azt nevezték kegyesnek, aki a Templom cifrítására adakozott. Nekünk tágas, nekünk csinos, nekünk új Templomunk vagyon, e részben nincs min gondoskodnunk, hanem ha belé egy orgonát hozatnánk, mely által az éktelen éneklés megszeli dítessék. Ha valahol, azt itt kellene, azt itt illene tenni.”

Aztán pontosan tíz év múlva, 1824-ben a gyülekezett elhatározta, hogy elkészítteti új orgonát, amely 1825-re lett kész és 2000 forintba került.

1846-ban ezt az orgonát a keleti karzatról a nyugatiba helyezték át, amelyet 1848-ban ráccsal láttak el. 1866-ban az orgonát kijavították. A templomban most is szolgáló új orgonát, amely a már akkor 112 éves elődjét váltotta, 1937-ben avatták fel. Két manuális, 17 regiszteres és 1400 sípja van. Ezt Riegel Ottó budapesti orgonaépítő készítette. Először az avatás napján, a tervező művész, Árokháty Béla református lelkész avatott kezei alatt zendült fel.

Egyik oldalán ma is ott vannak az építéséhez hozzájárulók nevei és adományaik összegei.

A templom értékei

A RÁKÓCZI-KUPA

Az újhelyi protestáns egyházközség működését, hitéleti tevékenységét, önálló iskolájának fenntartását számos nagy földesúri és helyi nemesi, birtokos vagy egyszerű család segítette különböző adományokkal, jóvelmekkel, birtokokkal, örökséggel és egyházi kincsekkel. A Perényiek, Dobók adományozta egyházi kincseket 1672-ben, az ellenreformáció idején lefoglalták, de a Lorántffy és Rákóczi adományok megmaradtak.

Egy 1729-ben kelt összeírás szerint a következő értéktárgyai voltak a közösségnek: „Egy gerezdes, ezüst aranyos kanna, egy lábas aranyos pohár, ezüst kerék a lábán, egy más halhíjas aranyos pohár, a lába nem aranyos, egy alacsony ezüst pohár, a felső része keskeny virágoskával megáfrázva, egy ezüst tányér, betű körülötte és a kerületi is keskenyen aranyos. Találtatott egy veres bársony rojtos szőnyeg, egy fekete, bársony, rojtos, nagy darab, prédikátor székre, más darab prédikáló szék lábára, egy asztalra való fehér abrosz reczével, selyem virágokkal, egy krakkói fehér abrosz, közönséges asztalra való fehér abrosz, negyedik fehér krakkói abrosz, különféle selymekkel kivarrott kendő, egy más ilyen, ezen írással: agnus dei, egy régi megavott, 6 virágokkal, különféle selyemmel és arannyal varrott kendő, egy kis különféle selyemmel, imitt-amott arannyal is meggerendezett kendő, egy veres virágú, régi megkopott skarlát szőnyeg. ...Ezeken kívül Bogáthy Balázs lelképásztornál találtak: 1 aranyos ezüst tányér, Ungvári János és felesége Kaposi Klára neve alatt, egy óntányér, háromlábú, Timár István neve alatt, egy ezüst aranyos, virágos pohár, ezen betűkkel: P. J. F. K. (Persi Jánosné Farkas Klára), Kaposi Ist-

ván és felesége, Szilvási Anna nevek alatt arannyal és arany csipkével varrott, selyem fátyolkendő, egy fedeles virágos, aranyos lábú pohár, tetejében sisakos ember állván, pajzs a kezében, néhai Niházy Gábor részéről, Görgei Judit ajándéka 1711-ből. ...”

Ezek közül ma is megvan és megtekinthető, becses kincsei az egyházközségnek a Rákóczi György által adományozott „gerezdes, ezüst aranyos kanna” (kupa).

1811-ben így írták le: „Egy gömbölyeges, 7 szegeletű, fedeles, megaranyozott, három itzés, különös ciráldákkal, emberfejekkel, tetején alján csipkézettel kiciráldozott, egy fülű ezüst kanna. A felső részén ezen írás olvasható (ez a pohár az új-szövetség, az Én véremben, melyből isznak éretettek. Lukács: 22. R. 20. v.), az alján pedig ilyen' az áldomás pohara, mellyel köszöntve mondjuk, ugy-e az áldozás Krisztus vére' (Korinth. 10 R. 16. v.), középen a Rákóczy címere, lerajzolásban ezen írás belől: 'Rákóczy György Isten kegyelméből Erdélyországnak és a magyarországi részeknek ura, a székelyek ispánja', felül a címeren ez: 'gyatok ebből mindnyáján', (Máthé 26. R. 27. v.), az alján ezen írás: 'nem az akarva akaróknak, nem is az utána futamodónak, hanem a könyörületes szívének segít az Isten' (Róm. 9.) Ez 3 iccés, fedeles ólomkanna, az alján ezen írás olvasható: 'adták a Vinnai Ekklesiának Anno 1696. die 10. Juny Kazinczy András, Vinnay Erzsébet'. A Kállay András ajándékaékat kapott, 1608-ból való aranyozott szélű, ezüst úrasztali tányér: 'Más kisebb ezüst tányér, a széle megaranyozott, ezen felül írással: 'Math 26: Vegyétek, egyétek, ez az én testem. Isten szeretetéből csináltatta Kállay András 1608-ban' "

Valamint 17. és 18. századból való poharak: „1714. ajándékozottatott egy úrasztali ezüst pohár... Niházy Job ajándékozott egy aranyos virágos fedeles diszített poharat. ...” „Egy ezüst, megaranyozott, különös ciráldákkal kimetszett talpas pohár, mind a fogásán, mind a fedelén szép metszés és öntés vagyon. A tetején látszik a Keresztelő János képe kimetszve, mely jobb kezében zászlót tart. Ilyen írás van rajta: 'Ns. Niházy Job részéről adta édesanyja, Ns. Görgey Judit, Isten dicsőségére, A. S. A. Újhelyi R.Sz. Eclnak: A.1711. d. 21. Aug.'” Ezeket túl a Lorántffy-hízműhely kivételével úrasztali terítői.

A nagy kincs, egy eredeti, 1590-ben kiadott Vizsolyi Biblia. Ez utóbbi ritka és különleges ereklyét 1900-ban adományozta az egyházközségnek Ambrózy Nándor helyi ügyvéd.

A KÁLLAY TÁNYÉR

A VIZSOLYI BIBLIA

AGRÁRMINISZTERIUM

Kiadja: KAZINCZY FERENC TÁRSASÁG (3980 Sátoraljaújhely, Dózsa Gy. u. 11.)

Felölös kiadó: Nyiri Péter, elnök

Felölös szerkesztő: Ducsa Attila

Készítette: FOCUS-Trió Lapkiadó és Kereskedelmi Bt. (3980 Sátoraljaújhely, Károlyi M. u. 3.)

Készült az Agrárminisztérium „a nemzeti értékek és hungarikumok gyűjtésének, népszerűsítésének, megismertetésének, megőrzésének és gondozásának támogatására” kiírt 2023. évi pályázati támogatásával. HUNG-2023/10704

